

גיליון מס' 32
מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

מעלות
מרוח ישיבת מעלות
לשולחן השבת
עלון שבועי לבוגרי הישיבה

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

ולא עוד שנתתי לכם שני דרכים אלא שנכנסתי לפני משורת הדין ואמרת לי לכם 'ובחרת בחיים'. (דברים רבה פרשה ד', ג)

הציווי "ובחרת בחיים" מתואר במדרש כ"לפנים משורת הדין". מהי משמעות העניין? נראה, שקרובים הדברים לדברי חז"ל (מובא ברש"י בראשית א', א): "... שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין".

מצד מידת הדין שתי הדרכים שוות. יכול האדם לבחור בדרך הטוב או בדרך הרע, ואין הבדל ביניהן. שתיהן מגיעות אל היעד. אך שיתף הקב"ה מידת הרחמים בבריאת העולם, וציוה את האדם "ובחרת בחיים". ציווי זה עומד ביסוד הבריאה, ומשמעות הדברים היא שישנה כאן הטבעה עמוקה של תכונת נפש באדם ובעולם. ביסוד הבחירה החופשית בין שתי הדרכים עומד הציווי של "ובחרת בחיים" ומסמן את המגמה. מגמת האדם והעולם היא לכיוון הטוב. אף ששתי דרכים ישנן בפנינו, ומצד מידת הדין שוות הן, הרי ש"לפנים משורת הדין" ישנה הכוונה לדרך הטוב, ההופכת את טבעו של העולם לשואף לטוב ומתקדם אל הטוב. שתי דרכים יש בפנינו, ושתיהן מגיעות לאותו מקום. הסתכלות על ההיסטוריה העולמית של הבחירה מלמדת כי פעמים רבות בחר האדם ברע, ודברים רבים ניתנו לנו בדרך הקשה. התורה ניתנה לישראל לאחר חטא העגל, וארץ ישראל לאחר חטא המרגלים וכך הלאה.

גם בדורנו עומדות בפנינו, כפרטים וכציבור, שתי דרכים. האם נדע לבחור בדרך הטובה, זו שאליה שואף ומתקדם העולם? האם נדע להקשיב לציווי "ובחרת בחיים" הקורא ממעמקי הנפש שלנו, ולהשתלב במגמת הטוב העולמי?

מתוך השיעור שהועבר בי' באב ה'תשס"ג.
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

בתחילת פרשת השבוע נותן הקב"ה לפני ישראל שתי דרכים (דברים י"א, כ"ו-כ"ח):

"וְרָאָה אֲנִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה. אֵת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם. וְהַקְלָלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְסָרְתֶם מִן הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְלַכֵּת אַחֲרַי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם".

משמעות שתי דרכים אלה מוסברת בהרחבה בספר "לשם שבו ואחלמה" (הקדמות ושערים, שער ו') ונלך בדרכו בביאור העניין. האדם נברא כך שיש בידיו בחירה, האם ללכת בדרך הטוב או בדרך הרע: "וְרָאָה נֹתֵמִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֵת הַחַיִּים וְאֵת הַטּוֹב וְאֵת הַמָּוֶת וְאֵת הָרָע... הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נֹתֵמִי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְלָלָה וְהַבְּחִירָה בְּחַיִּים" (דברים ל', ט"ו ו"ט).

הקב"ה ברא את העולם כדי שגייע לתכלית מסוימת. אם יבחר האדם ברע, כיצד יגיע העולם לתכלית? מכאן מובן, ששתי הדרכים העומדות בפני האדם מובילות לאותו יעד. גם דרך הרע מובילה את העולם אל יעדו, אלא שבדרך זו הדברים נעשים בקושי ובייסורים. דרך הטוב היא דרך החיים, ודרך הרע היא דרך המות, אך שתיהן מגיעות לאותו מקום. מעל שתי דרכים אלו מתנוסס ציווי של ה' "ובחרת בחיים". למרות שניתן לצעוד גם בדרך השניה ולהגיע אל היעד, האדם נצטווה לבחור בטוב, בדרך החיים.

ניתן היה לחשוב, כי דרך הרע מזומנת בפני מי שמוכן לסבול את קושי הייסורים, ולכן צריך להדגיש שעל האדם לבחור בטוב.

מדרש רבה בפרשת ראה מעורר אותנו להסתכלות מעמיקה בביאור הציווי "ובחרת בחיים": "דבר אחר 'ראה אנכי' אמר ר' אלעזר משאמר הקב"ה הדבר הזה בסיני באותה שעה (איכה ג') 'מפי עליון לא תצא הרעות והטוב', אלא מאליה הרעה באה על עושי הרעה והטובה באה על עושי הטובה. דבר אחר אמר ר' חגי:

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי"י

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חוצים כלאווז הכא...

3. מצאו שני ביטויים של מילים כפולות! מה נלמד מהכפילות?

2. מהם סימני הטהרה של הדגים?

1. באיזה הר ניתנת הברכה ובאיזה הר הקללה?

"הרי הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם. שתשמעו ותאספו אל מצות ה' אלהיכם שהוא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתא. שתאספו ותחברו ותתיחדו אל המצות שיהיו נעשים קוב"ה ושכינתא ביחד גמור ע"י המצות שתעשו וזה בא הכל כשתאספו ביחד באסיפה" (הרב קלונימוס קלמן אפשטיין, "מאור ושמש", פרשת ראה)

